

TRAKŲ R. PALUKNIO „MEDEINOS“ GIMNAZIJOS SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Trakų r. Paluknio „Medeinos“ gimnazijoje tvarkos aprašo (toliau – tvarkos aprašas) paskirtis – užtikrinti, kad gimnazija nuosekliai ir kryptingai kurtų sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra visapusiškai saugi.

2. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis 2011 m. gegužės 26 d. priimtu Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymu (Nr. XI-1425), Švietimo įstatymo pataisomis, priimtomis Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. spalio 18 d. (XII-2685), Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymu 2017 m. kovo 22 d. (Nr. V-190) ir nustatančiomis smurto ir patyčių, vykstančių gimnazijoje, prevencijos ir intervencijos tvarką, bei gimnazijoje įgyvendinamos tarptautinės Olweus patyčių prevencijos programos nuostatomis ir metodika.

3. Pagrindinės sąvokos:

3.1. Smurtas – veikimu ar neveikimu daromas tyčinis fizinis, psichinis, seksualinis, ekonominis ar kitas poveikis, dėl kurio patiriama fizinė, materialinė ar neturtinė žala.

3.2. Smurtautojas – asmuo, smurtaujantis gimnazijoje arba jos teritorijoje prieš gimnazijos bendruomenės narį.

3.3. Gimnazijos vykdoma smurto prevencija – pagal kompetenciją gimnazijoje rengiamos ir įgyvendinamos priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią smurtui.

4. Gimnazijoje draudžiama bet kokia, įskaitant patyčias, smurto forma. Patyčios pagal Olweus programą yra psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės kitam asmeniui daromi tyčiniai pasikartojantys veiksmai, kuriais siekiama pažeminti jo reputaciją ar orumą, jį įžeisti, įskaudinti ar kitaip sukelti jam psichologinę ar fizinę žalą.

5. Gimnazijoje apsauga nuo smurto įgyvendinama vadovaujantis šiais principais:

5.1. solidarumo;

5.2. bendradarbiavimo;

5.3. kompleksiskumo;

5.4. asmens teisių ir laisvių apsaugos;

5.5. objektyvumo ir efektyvumo.

II. SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJA

6. Smurto ir patyčių prevencijos veiklą gimnazijoje koordinuoja Vaiko gerovės komisija ir Olweus koordinacinis komitetas. Vykdydami dalyvauja visi gimnazijos bendruomenės nariai.

7. Vaiko gerovės komisija:

7.1. reguliariai atlieka mokymosi aplinkos, jos saugumo, bendruomenės narių tarpusavio santykių ir kitų su vaiko gerove susijusių aspektų analizę;

7.2. koordinuoja prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimą, teikia siūlymus gimnazijos direktoriui dėl saugios ir mokymuisi palankios aplinkos užtikrinimo, vaikų socialinio ir

emocinio ugdymo, prevencinių ir kitų programų įgyvendinimo, kitų su Vaiko gerove susijusių aspektų;

7.3. organizuoja bendruomenės švietimą vaiko teisių apsaugos, prevencijos srityse;

7.4. organizuoja ir koordinuoja švietimo ar kitos pagalbos vaikui teikimą;

7.5. teisės aktų nustatyta tvarka inicijuoja vaiko minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės skyrimą, vaiko minimalios priežiūros priemonės pakeitimą, pratęsimą ar panaikinimą;

7.6. pasibaigus nustatytam vaiko vidutinės priežiūros ar auklėjamojo poveikio priemonės vykdymo terminui, užtikrina sklandų vaiko ištraukimą į ugdymo(si) procesą ir organizuoja vaikui reikalingos švietimo ar kitos pagalbos teikimą;

7.7. vadovauja ir koordinuoja veiklas, įvykus krizei.

8. Olweus koordinacinis komitetas nuolat vykdo patyčių stebėseną ir remdamasis jos rezultatais numato patyčių prevencijos priemones, kurios įtraukiamos į metinius gimnazijos veiklos, Vaiko gerovės komisijos veiklos ir Olweus koordinacinio komiteto veiklos planus.

9. Prevencinės priemonės apima socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą, pozityvaus gimnazijos mikroklimato kūrimą, mokinių pozityvių vertybių formavimą, tėvų įtraukimą į saugios aplinkos kūrimą, mokytojų kvalifikacijos tobulinimą mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje, bendruomenės dalyvavimą gimnazijos vykdomose tarptautinėse prevencinėse programose.

III. PATYČIŲ IR SMURTO INTERVENCIJA

10. Visais įtariamų ir realių patyčių tarp mokinių atvejais kiekvienas gimnazijos darbuotojas reaguoja į patyčias pagal Olweus programos metodiką nepriklausomai nuo jų formos ir turinio.

11. Nedelsdamas įsikiša įtaręs ir / ar pastebėję smurtinius veiksmus, nutraukia juos, esant reikalui panaudodamas teisėtus fizinius veiksmus.

12. Bet kokių atveju nedelsdamas informuoja gimnazijos administraciją, Olweus koordinacinį komitetą; jei reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis.

13. Gimnazijos administracija tiek patyčių, tiek smurto atvejais pasirūpina informuoti tėvus (globėjus, rūpintojus), gimnazijos darbuotojus (visuomenės sveikatos specialistą, psichologą, socialinį pedagogą) ar – smurto atveju – institucijas (policiją, greitąją pagalbą), informuoja klasės vadovą (jo nesant – socialinį pedagogą).

14. Klasės vadovas (jo nesant – socialinis pedagogas), pastebėjęs, gavęs informaciją apie įtariamą ar įvykusią patyčią veikia pagal Olweus patyčių prevencijos programos intervencijos metodiką; kitokio smurto atveju – ir pagal gimnazijos vidaus tvarkos taisyklių reikalavimus bei savo pareiginius nuostatus; dirba su incidento dalyviais ir su kitais klasės mokiniais; sudėtingais atvejais kreipiasi pagalbos į socialinį pedagogą, psichologą arba Vaiko gerovės komisiją.

15. Socialinis pedagogas pastebėjęs, gavęs informaciją apie įtariamą ar įvykusią patyčią informuoja gimnazijos direktorių, Olweus koordinacinį komitetą ir veikia pagal Olweus patyčių prevencijos programos metodiką, Vaiko gerovės komisijai siūlo pagalbos ir poveikio priemones. Kitokio smurto atveju veikia pagal gimnazijos vidaus darbo tvarkos taisyklių ir pareiginių nuostatų reikalavimus.

16. Gimnazijos psichologas pirmiausia psichologinę pagalbą suteikia smurtavusiam ir smurtą patyrusiam mokiniui, jų tėvams (globėjams, rūpintojams).

17. Vaiko gerovės komisija:

17.1. organizuoja smurto ir / ar patyčių situacijos aptarimą, numato veiksmų planą, reikalingas poveikio ir pagalbos priemones (pvz.: individualius pokalbius su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, klase; psichologo konsultacijas; streso ir emocijų valdymo, konfliktų ir problemų sprendimo užsiėmimus, žalos atitaisymą ir kt.); smurto atveju - informuoja rajono Vaiko teisių apsaugos skyrių;

17.2. informuoja gimnazijos direktorių apie incidento situaciją, vykdytas ir siūlomas pagalbos ir poveikio priemonės;

17.3. koordinuoja, organizuoja, įgyvendina numatytas priemones; stebi, analizuoja situaciją; esant reikalui, pratęsia, koreguoja, numato papildomas poveikio ir pagalbos priemones;

17.4. jei gimnazijos galimybės išnaudotos, VGK kreipiasi pagalbos į kitas institucijas (Trakų rajono savivaldybės Vaiko gerovės komisiją, Vaiko teisių apsaugos skyrių, Pedagoginę psichologinę tarnybą, policiją ir kt.).

18. Smurto ir / ar patyčių tarp suaugusių gimnazijos bendruomenės narių atvejais, jei incidentas vyko gimnazijoje ar jos aplinkoje, gimnazijos bendruomenės narys, pastebėjęs / sužinojęs arba pats nukentėjęs, ne vėliau kaip kitą dieną privalo raštu informuoti gimnazijos direktorių nepriklausomai nuo smurto ir / ar patyčių formos bei turinio.

19. Tais atvejais, kai patyčias ir / ar kitoki smurtą iš mokytojo, kito gimnazijos darbuotojo, tėvų (globėjų, rūpintojų) patiria mokinys, jis pats arba jo tėvai nedelsdami informuoja klasės vadovą arba gimnazijos direktorių raštu (sms žinute, el. dienyno pranešimu, el. laišku / pranešimu).

20. Tais atvejais, kai patyčias ir / ar kitoki smurtą iš mokinių ar jų tėvų patiria mokytojai arba kiti gimnazijos darbuotojai, rašomas tarnybinis pranešimas gimnazijos direktoriaus vardu.

21. Gimnazijos direktorius, gavęs informaciją apie įtariamą ar įvykusią patyčias, nedelsdamas aiškinasi situaciją:

21.1. nustačius mokytojų ar kitų gimnazijos darbuotojų kaltę, drausminė atsakomybė jiems taikoma vadovaujantis galiojančiais teisiniais aktais, gimnazijos vidaus darbo tvarkos taisyklių nuostatomis;

21.2. jei patyčias iš mokinių patiria mokytojai ar kiti gimnazijos darbuotojai, imamas veiksmų, numatytų šios tvarkos 8.1 ir 8.4 punktuose;

21.3. jei vyksta mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) patyčios prieš mokinius, mokytojus, kitus gimnazijos darbuotojus, kreipiamasi pagalbos į policiją.

22. Visais atvejais, kai smurtauja ar smurtą patiria mokytojai, kiti gimnazijos darbuotojai, direktorius apie įvykusį smurto faktą nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, praneša Trakų rajono savivaldybės Pedagoginei psichologinei tarnybai ar atitinkamam psichologinės pagalbos teikėjui, su kuriuo savivaldybės vykdomoji institucija yra sudariusi sutartį dėl psichologinės pagalbos teikimo, ir rekomenduoja smurtavusiam ar smurtą patyrusiam asmeniui kreiptis psichologinės pagalbos.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Su mokiniais susiję patyčių atvejai fiksuojami pagal Olweus metodiką, visi kiti patyčių ir smurto atvejai fiksuojami „Pranešimų apie smurto, patyčių atvejus registracijos žurnale“ (1 priedas).

24. Visi dokumentai ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus jo interesus.

25. Šis tvarkos aprašas yra skelbiamas gimnazijos internetinėje svetainėje <https://www.medeina.trakai.lm.lt/>.

PATVIRTINTA
Trakų r. Paluknio „Medeinos“
gimnazijos 2017 m. lapkričio 13 d.
įsakymu Nr. V-172
1 priedas

Trakų r. Paluknio „Medeinos“ gimnazija
Pranešimas apie incidentą

_____ Nr. _____
(data) (registracijos žurnale)

Įvykio laikas (data, val.): .....

Įvykio vieta: .....

Kas pranešė: .....

Duomenys apie incidento dalyvius:

Asmens, patyrusio smurtą / patyčias vardas, pavardė:

.....
(jei mokinys, nurodoma ir klasė)

Asmens(-ų), kuris (-ie) smurtavo / tyčiojosi, vardas (-ai), pavardė (-ės):

.....
.....
(jei mokinys, nurodoma ir klasė)

Įvykio aprašymas

Kokių imtasi priemonių smurtui / patyčioms stabdyti

Incidentą užfiksavęs asmuo:

.....
(pareigos, vardas pavardė, parašas)